

Népköztársasági osztöndíjasok

Az 1982-83-as tanévben felsőoktatási intézményeink hallgatói közül következők részesültek Népköztársasági Ösztöndíjban:

A József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán Poltár Gabriella és Molnár Katalin (V. évek), Vinnai Győző, Bencsik Ildikó, Békés Csaba, Forgács Tamás és Drahotka Szabó Erzsébet (V. évek).

A Jogtudományi Karon Farkas István és Blutman László (III. évek), Szelezki Ida, Nagy Éva és Nánási László (IV. évek), Lakó Ibolya, Kovács Péter és Jakab Agnes (V. évek).

A Természettudományi Karon Németh Zoltán és Csányi Zoltán (III. évek), Kozma József, Tossenberger József, Póda Jenő, Hajnal Péter, Sipos Pál és Szelei József (IV. évek), Pálkó István, Szűcs Árpád és Szűcsné Bernádi Klára (V. évek).

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán Habina Péter, Máté Zsuzsanna, Fehér Erika, Kocsó Ildikó és Nagy Magdolna (III. évek), Bécsi Katalin, Palásti Károly, Szalai Sándor, Horváth Katalin, Tajti Erika, Tyavoda Julianna, Bugyi István, Keresztes

Györgyi, Bokor József, Számel Ilona és Fekete Erika (IV. évek).

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi karán Oláh Judit, László Ferenc és Dragon Károly (IV. évek), Pávó Imre, Gyöngyössi Mariann, Györök Gyöngyi, Szendrényi Vilmos, Márton János, Bódi Piroška és Pesti Anna (V. évek), Balik Barna, Oszvár Adrienn, Buzás Edit, Heiner Lajos, Prisetzky Timea, Horváth Emese, Tóth Ferenc, Andó Ágota, Bérczi Mária, Forgács Gábor, Abraham Magdolna és Elek Csaba.

FILM

Szeptember 30-án a Szegedi Orvostudományi Egyetem új oktatási épületében (Dóm tér) Tarr Béla filmrendező Panelkapcsolat című filmjét mutatják be. A vetítés után a film rendezőjével beszélgethetnek az érdeklődők.

Tanulmánykötet a haladó ifjúsági mozgalmak Csongrád megyei történetéről

A KISZ zászlóbontásának 25. évfordulójára igen szép kötet jelent meg Szegeden *Fejezetek hat évtized történetéből* címen, mely a „haladó ifjúsági mozgalmak Csongrád megyében” témakörben harmincöt tanulmányt ad közre. Terjedelme tekintélyes — 558 oldal, amelyből 160 oldal tesz ki az értékes képmelléklet. (A KISZ Csongrád megyei Bizottsága Politikai Képzési Központja kiadása.)

Szorosan kapcsolódik ez a kiadvány is megyénk és városunk múltját feldolgozó munkák sorába, az ifjúsági mozgalmak helyi vonatkozásainak, történetének bemutatásával árnyaltabb, teljesebbé téve helytörténeti ismereteinket.

A harmincöt tanulmány öt fejezetben elosztva tárja elénk a kutatás eddigi eredményeit. Két fejezetben az 1919-től a felszabadulásig terjedő időszakról szóló írások, dokumentumok, szintén két fejezetben tárgyalják az 1945-től napjainkig terjedő korszakot, míg az ötödik fejezet módszertani tanulmányokat gyűjt egybe. A tagolás gondos szerkesztést mutat.

Az első két szakasz terjedelmileg az egésznek alig több mint negyede. Minden bizonnyal azért, mert a felszabadulás előtti mozgalomtörténet eddig is a kutatások középpontjában állt, s így egyre nehezebbé válik új összefüggések, dokumentumok feltárása.

„Az időt mi hoztuk magunkkal!” című első fejezetben például ilyen új összefüggést vizsgál Kövér Lajos tanulmánya (A KISZ II. kongresszusa és a Csongrád megyei ifjúságmozgalom), vagy Hegyi András írása és a hozzákapcsolódó 18 oldalnyi dokumentum.

A könyv alighanem legérdekesebb része a „Visszhang jöhet-e szavaidra e korban?” című második fejezet, mind a tanulmányok, mind a képanyag tekintetében. Az írások többségének irodalomtörténeti jelentősége is van. Jellemzőbb adódóan ezek az írások a legolvasmányosabbak is. Itt külön figyelmet érdemel Lengyel András Buday Györgyről szóló tanulmánya és szöveggözlése. Izgalmas képanyag tartozik a fejezethez, többek között József Attila, Radnóti Miklós, Hont Ferenc, Ortutay Gyula és Tolnai Gábor portréi, műveik reprodukciói. A kötet külön érdekessége Buday György 25 fametszetből álló költőket ábrázoló portrészorozata.

Figyelemre méltó, hogy a szerzők a szocialista-kommunista ifjúsági mozgalmakat a korabeli demokratikus áramlatokkal kölcsönhatásban vizsgálják, s így elkerüljük az egyoldalú, sematikus általánosításokat, melyek korábban olyan nagy károkat okoztak — nemcsak — történelmi tudatunkban. Igen lényeges, hogy egyik tanulmányban, Marjanucz Lászlóéban, felvetődik a következő gondolat, mely még tovább szélesítené az eddig vizsgált kört: „Színesebbé s egyszersmind árnyaltabbá tenné az ifjúságmozgalmi pallettát a polgári és egyházi színezetű, de antifaszista szellemű ifjúsági egyletek (...) emlékeinek felkutatása.” (450. l.)

A legterjedelmesebb, magától értetődően, az 1945-től napjainkig terjedő időszakot áttekintő két fejezet, itt a legbővebb a dokumentum- és fényképanyag is.

„Viszi a ködöt az idő” címet viselő harmadik fejezet, bár több mint egy évtizedet (1945—1956) fog át, igen vékony, ami abból adódik, s ez a gyűjtemény legfőbb hiányossága, hogy az 1940 és 1955 közötti évekről egy önálló tanulmány sem szól. Az úgynevezett „ötvenes évek” fehér foltja úgy látszik nehezen akar eltűnni, s ez történelmi tudatunk fájó fogyatéksága. Annál izgalmasabb viszont a fejezet záró dolgozata A szegedi egyetemi ifjúsági mozgalom, 1955—1956. Szerzője Fábrián György és az oly fiatalon nemrég elhunyt Karácsonyi Péter. A téma megérdemelné egy bővebb, átfogóbb feldolgozást is.

„Tiszán meglátni csúcsainkat” című negyedik fejezetben szinte lépésről lépésre nyomunkövet-hetjük a KISZ megalakulását és kezdeti tevékenységét Szegeden és a megye többi városában. Majd 1970-től ismét részletes áttekintést kapunk immár napjainkról. Ez a fejezet a későbbi kutatóknak gazdag forrásul is szolgál majd, hiszen a közelmúlt eseményeit egyelőre inkább csak rögzíteni lehet, értékelni csak az aktualitás szintjén.

Az utolsó fejezetben a továbblépést szolgáló módszertani tanulmányok és bibliográfia található.

A *Fejezetek hat évtized történetéből* igen jelentős előrelépés a haladó ifjúsági mozgalmak történetének megyei kutatásában, az első igazán jelentős és reprezentatív összefoglalása az eddigi munkának. Minden hiánnyal tovább kutatásra ösztönöz. Teljesen egyetértünk a fülszöveg megállapításával: „Hiszük, hogy e kiadvány nemcsak mementő, nemcsak tisztelgés elődeink élete, munkássága előtt, de a mindennapi KISZ-élet szerves tartozéka.” Minél többet és pontosabban tudunk múltunkról, minél árnyaltabban látjuk a jelenünket meghatározó történelmi folyamatokat, annál biztosabban tehetjük meg következő lépéseinket. A *szocialista tudatformálásnak* is fontos eszköze lehet az ilyen vállalkozás.

Ajándékhoz méltóan gyorsan készült el ez a könyv a Szegedi Nyomda KISZ-szervezetének lelkiismeretes gondozásában, néhány hónap alatt. Az a néhány sajtóhiba, mely az olvasónak mindenképpen a szemébe fog majd tűnni, e gyors munka „rovására” irandó, mely egyúttal menti is a hibákat.

Reméljük, valóban lesz folytatása ennek a kötetnek, mint a fülszöveg jelzi „e kötet elindítója egy sorozatnak”. Talán már készen is van néhány tanulmány, mely az itteni hiányokat kitölti.

ZSOLDOS SÁNDOR

Balatoni felkészülés

Megtartotta vezetőképző tábort a JATE KISZ-szervezete

Szeptember 1—5-ig tartotta hagyományos vezetőképző tábort a JATE KISZ-szervezete, ezúttal a Budapesti Műszaki Egyetem boglárlelei tábortáborában.

Az autóbussos utazás után a tábor meghívottai ismerkedtek szállásukkal, s a kellemes környezetet nyújtó Balaton-parttal.

A délután a kari feladattervek, aktuális feladatok karonkénti megbeszélésével telt.

„A hallgatók eszmei-politikai arculatának helyzete a JATE-n.” — Ezzel a címmel tartott előadást a második nap délelőttjén dr. Horuczi László tanszékvezető egyetemi docens. Előadásában ismertette azon fölmérés eredményeit, tapasztalatait, melyet tavaly végeztek az egyetem hallgatói körében.

Milyen a diákok viszonya a marxizmushoz, a valláshoz, a párthoz, a szocializmus hazai gyakorlatához, a KISZ-hez? Mi a véleményük gazdaságpolitikánkról, a szocialista demokrácia hazai gyakorlatáról? Többek között ezekre a kérdésekre adott válaszokat elemezte dr. Horuczi László. Délután a tábor résztvevői fórumon találkoztak az egyetem állami vezetőivel. Dr. Kristó Gyula, a JATE rektora ismertette beszámolóját az egyetem 3 éves fejlesztési tervéről és az egyetemi Ifjúsági Parlament intézkedési tervének eddigi eredményeiről. Dr. Kemencs Béla oktatási rektorhelyettes tájékoztatta a jelenlévőket az oktatás-korszerűsítési munkálatok állásáról, terveiről, eredményeiről, dr. Kocsóné András nevelési rektorhelyettes pedig szociális kérdésekről beszélt. Ezek után a fórum hallgatói kérdéseket tehettek föl az egyetem vezetőinek.

A harmadik nap délelőttjének fő programja Szandtner Iván, a KISZ KB Egyetemi Főiskolai

Tanács Titkársága vezetőjének előadása volt a felsőoktatási ágazati ifjúsági parlament intézkedési terve végrehajtásának helyzetéről. Ezen belül a legnagyobb érdeklődésre számot tartó téma az állami támogatások új rendszerének kérdése volt, így az előadást is nagyrészt ez töltötte ki (Szandtner Iván lapunknak adott nyilatkozatát az új ösztöndíjrendszerről következő számunkban közöljük).

Bulla Miklós, a KISZ KB Intéző Bizottságának tagja tartott előadást délután a KISZ KB egyetemi és főiskolai réteghatározatról. Előadása után a réteghatározatból következő megyei feladatokat Szilágyi János, a KISZ Csongrád megyei Bizottságának titkára ismertette.

A béke és leszerelés aktuális kérdéseiről szölt a negyedik nap délelőttjén Tolnai László, a Külügyi Intézet munkatársa, majd választott a hallgatók téma iránti érdeklődését, egyben hozzáértését eláruló kérdéseire.

A déli pihenő után a KISZ KB Agitációs és Propaganda Osztályának munkatársai voltak a tábor vendégei. Vezetésmódszertani játékok szerepeltek műsorban, melyeknek célja a közös döntések folyamatának megkönnyítése, a demokratizmuson alapuló együttes véleményalkotás „tanítása” volt.

A záró nap előadását dr. Kiss Barnabás, a JATE KISZ-bizottságának titkára tartotta, melyben ismertette az egyetem KISZ-szervezete előtt álló aktuális feladatokat.

HÍREK

Az MSZMP József Attila Tudományegyetemi szervezete szeptember 6-9 között rendezte meg hagyományos — az új tanév feladatait tárgyaló — vezetőképző tábort Boglárlelén. A programban elhangzott aktuális belpolitikai, hazai gazdaságpolitikánkat elemző, és a külpolitikai helyzetet taglaló előadások mellett számos, közvetlenül a tudományegyetem érintő konzultációra került sor. E vezetőképző tábor feladata volt megválasztani az új JATE PB VB tagjait és titkárait. A választás eredményeként a tudományegyetemi pártbizottság titkára dr. Csákány Béla, a JATE Algebra és Számelméleti tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára lett, szervező titkára dr. Újvári József, a Mezőgazdasági és Munkajogi tanszék adjunktusa lett. Az MSZMP JATE VB tagjai: dr. Anderle Ádám, Hevér Lászlóné, dr. Németh József, dr. Nagy Lajos, dr. Rákos István, dr. Seres László és dr. Tóthné dr. Fábrián Eszter.

Szeptember 11-én a Vörös Csillag Filmszínházban doktoravató ünnepi közgyűlést tartott a Szegedi Orvostudományi Egyetem. Dr. Cserháti István rektorhelyettes elnökletével dr. Földes Vilmos, a SZOTE ÁOK dékánja 172 fő orvosdoktor avatott fel — közülük 9 fő jogoszláv, 5 fő cirusi, 1 fő sztriai, 1 fő észak-iermeni állampolgárt. Az avatott doktorok közül 47-en „summa cum laude” minősítéssel fejezték be orvosegyetemi tanulmányukat.

BME-tábor

Szeptember 1—4. között Szegeden táboroztak a Budapesti Műszaki Egyetem kari lapjainak szerkesztői, munkatársai. A háromnapos közös munka során értékelték az előző félév lapszámaikat, de egyéb, nem szorosan a működésükhöz tartozó programokat is lebonyolítottak. Így a tábor lakói részt vettek egy belpolitikai tájékoztatón, s egyik este beszélgettek dr. Vörös Lászlóval, a Tiszatáj fő-szerkesztőjével. (Egyes vélemények szerint ez volt a legjobban sikerült program.) A legnagyobb érdeklődéssel várt esemény azonban a cikkíró-verseny volt. A feladatot nehezítette, de ugyanakkor érdekesebbé tette, hogy a nagy többség előtt ismeretlen környezetben és viszonyok között kellett feltalálniuk magukat az újságíró-jelölteknek.

A „dolgozatok” értékelésében szerkesztőségünk tagjai is részt vállaltak, nem egy jó ötletet kaptunk a többnyire nem eléggé átgondolt vagy nem kellő alaposággal megírt cikkekből. Igaz, s ez mindenképpen a cikkírókat exkuzálja: nagyon kevés idő állt rendelkezésükre. Így is születtek színvonalas írások, s kicsit irizkedve gondoltunk arra, hogy a Műszaki Egyetem kari lapjai 60—70 állandó munkatársat foglalkoztatnak, akik eljöttek e táborba is.

Időközben alkalmunk volt beszélgetni „A jövő mérnöke” (a BMF lapja) jelenlévő két munkatársával. Ismerkedés volt ez inkább, mintsem alapos gondolatcsere, mindenesetre egy-két megfontolásra érdemes gyakorlati példával tudtak szolgálni (például: a Műszaki Egyetemen a kari lapok felelős kiadója a KISZ-bizottság).

Minden érdeklődőt várunk!

Szerkesztőségünk minden évben törekszik felfrissíteni hallgatókból álló munkatársi gárdáját. Így szeptemberben táborozt hírdet az újonnan érkezett elsőévesek illetve a munkánkba eddig be nem kapcsolódott hallgatók számára. Idei tanév eleji táborozónkat szeptember 27-én (hétfőn) 19 órákor tartjuk szerkesztőségünkben, a Dugonics tér 12. sz. alatti épületben. Kérjük az újságíróhoz, a szépirodalomhoz, a fotózás-

hoz és rajzoláshoz magukban hajlamot és kedvet érző hallgatókat, jöjjenek el szerkesztőségünkbe ahol találkozhatnak a Szegedi Egyetem újságíróival és a lap külső munkatársaival. Szívesen látunk minden érdeklődőt, különösen azokat, akik kézzel-írással, ötletekkel érkeznek, sőt kritikái észrevételeiket kívánják közölni.

A szerkesztőség

Jobbító!

A Szegedi Egyetemi Színpad október 1-én (pénteken) 19 órákor társulati tábort tart a JATE KISZ-klubban. (Toldi u. 2.)

Kérjük mindazokat, akik az együttes munkájában szívesen részt vennének, jelentkezzenek a fent megadott helyen és időben!

Várjuk azokat is, akik dramaturg-, rendező-, színész- díszlet- és jelmeztervezéshez, technikai munkához kedvet és tehetséget éreznek magukban!

A SZEGEDI EGYETEMI SZÍNPAD VEZETŐSÉGE